

Saksnr.: 2014/24226
Dokumentnr.: 4
Løpenr.: 1097/2015
Klassering: A10
Saksbehandler: Kjersti Johansen

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Fredrikstad ungdomsråd	13.01.2015	4/15
Oppvekstutvalget	14.01.2015	2/15
Formannskapet	29.01.2015	14/15
Bystyret	05.02.2015	11/15

Høring: Forslag om endring av forskrift om foreldrebetaling i barnehage

Utvalgsleders innstilling

Utvalgsleder anbefaler oppvekstutvalget å gi følgende innstilling til formannskapet:

1. Vedlagte forslag til høringsuttalelse oversendes Kunnskapsdepartementet som Fredrikstad kommunes høring til forslag om endringer i forskrift om foreldrebetaling i barnehage

Fredrikstad, 06.01.2015

Fredrikstad ungdomsråds behandling 13.01.2015:

Votering:

Utvalgsleders innstilling enstemmig vedtatt.

Fredrikstad ungdomsråds uttalelse 13.01.2015:

1. Vedlagte forslag til høringsuttalelse oversendes Kunnskapsdepartementet som Fredrikstad kommunes høring til forslag om endringer i forskrift om foreldrebetaling i barnehage

Oppvekstutvalgets behandling 14.01.2015:

Votering:

Utvalgsleders forslag til innstilling enstemmig vedtatt.

Oppvekstutvalgets innstilling 14.01.2015:

1. Vedlagte forslag til høringsuttalelse oversendes Kunnskapsdepartementet som Fredrikstad kommunes høring til forslag om endringer i forskrift om foreldrebetaling i barnehage

Formannskapets behandling 29.01.2015:

Votering:

Oppvekstutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Formannskapets innstilling 29.01.2015 til Bystyret:

1. Vedlagte forslag til høringsuttalelse oversendes Kunnskapsdepartementet som Fredrikstad kommunes høring til forslag om endringer i forskrift om foreldrebetaling i barnehage

Bystyrets behandling 05.02.2015:

Votering:

Formannskapetets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Bystyrets vedtak 05.02.2015:

Vedlagte forslag til høringsuttalelse oversendes Kunnskapsdepartementet som Fredrikstad kommunes høring til forslag om endringer i forskrift om foreldrebetaling i barnehage

Fredrikstad, 10.02.2015

Rett utskrift

Anita Simensen
møtesekretær

Utskrift til: Fagsjef barnehage Gunn Glad
Kommunalsjef Arne Rekdal Olsen

Kort begrunnelse for eventuelt endret innstilling fra utvalgsleder

Ingen endring.

Rådmannens kommentar

Ingen kommentar.

Rådmannens forslag til innstilling

1. Vedlagte forslag til høringsuttalelse oversendes Kunnskapsdepartementet som Fredrikstad kommunes høring til forslag om endringer i forskrift om foreldrebetaling i barnehage

Sammendrag

Kunnskapsdepartementet legger frem forslag til endring i forskrift om foreldrebetaling i barnehager. De foreslåtte endringene gir et nasjonalt minstekrav til reduksjon i foreldrebetaling i barnehager for familier med lav inntekt. Forslaget regulerer kommunens ordning for reduksjon i foreldrebetalingen. Andre ordninger utenfor kommunens betalingssystem for barnehageplass, som for eksempel friplass med hjemmel i barnevernslovgivningen, berøres ikke av forslaget til endringer i forskrift.

Vedlegg

- 1 Høringsuttalelse fra Fredrikstad kommune knyttet til høring om endringer i forskrift om foreldrebetaling

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Forslag om endring av forskrift om foreldrebetaling i barnehager.

Saksopplysninger

Regjeringen legger vekt på at barnehagene skal være tilgjengelig for alle barn uavhengig av foreldrenes økonomi. Det skal legges til rette for at flere får mulighet til å benytte tilbud om barnehageplass gjennom differensiert foreldrebetaling.

Foreldrenes faktiske utgifter til barnehage var gjenstand for en undersøkelse i 2010. Undersøkelsen viste at lavinntektsfamilier brukte 12 pst. av inntekten etter skatt på utgifter til barnehage. Tilsvarende tall for øvrige husholdninger var 5 pst. Videre viser en undersøkelse fra Åpne barnehager utført av Trøndelag Forskning og Utvikling at noen brukere fra åpen

barnehage ønsker å benytte ordinær barnehageplass, men opplever det som dyrt. Dette gjelder særlig hjemmевærende foreldre som ufrivillig står utenfor arbeidsmarkedet.

Barnehageutvalget vurderte forskrift om foreldrebetaling i barnehager i NOU 2012:1 *Til barnas beste*: Utvalget pekte på at det var for stor variasjon i kommunenes praktisering av moderasjonsordningene.

I Riksrevisjonens undersøkelse om barnefattigdom er et av hovedfunnene at flere barn enn tidligere vokser opp i lavinntektsfamilier. I rapporten påpekes manglende deltagelse i arbeidslivet som den viktigste årsaken til lavinntekt.

Kommunen har i dag en plikt til å tilby ordning som gir reduksjon i foreldrebetalingen. Forskriften § 3 fastsetter ikke innholdet i ordningen som den pålegger kommunen å tilby. Det er opp til den enkelte kommune å avgjøre hvor stor reduksjon som gis. Målgruppen kommunen i dag har plikt til å tilby ordningen for reduksjon i foreldrebetalingen er «*barnefamilier*» med «*lav betalingsevne*.»

Hvem som tilbys slike ordninger, og hvor stor reduksjon som gis varierer fra kommune til kommune. Departementet foreslår en nasjonal regulering av kommunens ordning for reduksjon i foreldrebetaling, der kommunen forpliktes til å ha inntektsgradert foreldrebetaling. Det foreslås at det i forskrift om foreldrebetaling i barnehager fastsettes en maksimal prosentsats av inntekt som skal brukes på foreldrebetaling. Ordningen skal være søknadsbasert på tilsvarende måte som dagens ordninger, og det foreslås at det søkes for ett år av gangen. Dokumentasjonen fra foreldrene som søker om reduksjon i foreldrebetalingen, skal være siste års selvangivelse. Endringene vil gjelde både kommunale og ikke-kommunale barnehager. Departementet vurderer det som tungtveiende at forslaget medfører at kommunens praktisering av regelverket blir mer forutsigbart for målgruppen, og med lik praktisering uavhengig av hvilken kommune aktuelle foreldre er bosatt i.

Foreldrebetalingen for en heltidsplass per år i barnehage (dvs. 11 måneder) vil da settes til høyest å være 6 pst. av inntekten for første barn, men skal ikke overstige maksimalprisen fastsatt av Stortinget. For andre og tredje/flere barn er foreldrebetalingen hhv. 70 pst. og 50 pst. av foreldrebetalingen for første barn, slik at den gir tilsvarende reduksjon for søsken som gitt gjennom gjeldende regulering av søskenmoderasjon. Forslaget viderefører også dagens regler for betaling av deltidstilbud. Kommunene må følge det foreslåtte systemet for ordningen for reduksjon i foreldrebetaling, men står altså fritt til å ha lavere foreldrebetaling ved eksempel å sette prosentsatsene lavere enn det departementet fastsetter, eller tilby friplass. Foreldrene som har rett til en reduksjon i foreldrebetalingen med denne ordningen, får det basert på at de har lav inntekt, og ikke lav betalingsevne som tidligere. Ved kun å se på inntekter, forenkles dokumentasjonskravet til søkeren og behandlingen i kommunene. På samme tid blir ordningen enkel og tilgjengelig for familiene. Departementet vurderer at foreslått nasjonal regulering og tilsvarende standardisert saksbehandling i kommunene, kan bidra til at det ikke legges opp til en lokal skjønsmessig vurdering. Gjennom barnehageloven har barn som fyller ett år innen september i søknadsåret rett til barnehageplass. Barnehagen er å oppfatte som første steg i utdanningsløpet, og Fredrikstad kommune ønsker at alle barn skal få delta. Flere barn enn tidligere vokser opp i lavinntektsfamilier. Per dato har rundt 230 barn redusert foreldrebetaling i barnehage etter Fredrikstad kommunes gjeldende moderasjonsordning. Barnehageetaten har de siste årene registrert en økende andel familier som har behov for særskilt vurdering av sine søknader. For 2015 har Bystyret vedtatt en moderasjonsordning som ivaretar familier som har en inntekt mellom kroner 133 000 og 308 000 på en bedre måte enn forslaget i høringen, som vises i tabellen nedenfor. Fredrikstad kommune praktiserer i dag en ordning som baserer seg på brutto inntekt pr. måned og med inntektsendringer med minst tre måneders varighet er foresatte pliktige til å sende inn ny inntektsbekreftelse. Allerede i dag omfattes ordningen av familier som har plass både i kommunale og ikke-kommunale barnehager.

Målgruppen for reduksjon i foreldrebetalingen

Departementet foreslår å endre forskriften § 3, tredje ledd, fra å omfatte familier med «lavest betalingsevne» til at det er den samlede kapital- og personinntekten som skal utgjøre inntektsgrunnlaget.

Tabellen under illustrerer hva foreldrebetalingen for en hel plass vil være per måned for første, andre og tredje barn, ved noen gitte inntekter med denne forskriftsendringen når maksimalsats blir satt til 2 580,- kroner per måned fra 1. mai.

Kapital- og personinntekt	Foreldrebetaling første barn 6 % av inntekt	Foreldrebetaling andre barn 70 % av 1. barn	Foreldrebetaling tredje barn 50 % av 1. barn
500 000	2 580	1 806	1 290
450 000	2 455	1 718	1 227
400 000	2 184	1 527	1 091
350 000	1 909	1 336	955
300 000	1 636	1 145	818
200 000	1 091	764	545
100 000	545	382	273
50 000	273	191	136

Fredrikstad kommune har i dag en mer gunstig ordning for familier med inntekt på mellom kroner 133 000 til 308 000.

Inntektsgrunnlag basert på husholdningens inntekt.

Dersom husholdningens inntekt legges til grunn ved behovsprøvingen, vil det si at det er inntekten til de voksne der barnet bor som tas med i beregningen, uavhengig om de er foreldre eller ikke. Dersom foreldre er separert eller skilt, eller bor alene, er beregningsgrunnlaget husholdningens inntekt. Ved delt omsorg der barn bor fast hos begge foreldrene, beregnes betalingen ut fra inntekten til husholdningen der barnet er folkeregistrert. Inntektsgrunnlag basert på husholdningens inntekt er i tråd med dagens regler om søskenmoderasjon i foreldrebetalingen. Mange kommuner bruker en form for husholdningsprinsipp slik moderasjonsordningen praktiseres i dag. Fredrikstad kommune praktiserer en ordning tilnærmet lik husholdningsprinsippet i dag.

Inntektsgrunnlag basert på forsørgernes inntekt.

Dersom forsørgers inntekt legges til grunn ved inntekstberegninga, vil det si at det er foreldrenes inntekt som tas med i beregningsgrunnlaget. Dokumentasjon vil være siste års selvangivelse. Departementet skriver at der foreldrene ikke bor sammen og samarbeidet er dårlig kan dette i noen tilfeller gjøre søkeprosessen svært krevende for den forelder som søker.

I tillegg drøfter departementet at ved å legge til grunn forsørgernes inntekt ved en inntekstberegning ivaretar ikke hensynet til at ny ektefelle/samboer kan ha faktisk forsørgerrolle for barnet og bidra økonomisk til husstanden ved å bidra til fellesutgifter. Departementet vurderer at inntekten en eventuell ny ektefelle/samboer i de tilfeller foreldrene til barnet ikke bor sammen, uansett bør inngå som en del av inntektsgrunnlaget. Dette er et prinsipp Fredrikstad kommune praktiserer i dag, men ordningen kan til en viss grad frata en av foreldrenes økonomiske forpliktelser ved å ha barn.

I tillegg drøfter departementet om ny ektefelle/samboers inntekt skal legges til grunn som helhet eller om det skal bli et flatt påslag.

Økonomiske konsekvenser

I budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Venstre og Kristelig folkeparti er det enighet om at foreldrebetalingen maksimalt skal utgjøre 6 pst. av familienes samlede persons- og

kapitalinntekt, og at ikrafttredelsestidspunkt for ordningen skal være 1. mai 2015. Det er i foreslått å bevilge 235 mill. kroner i 2015 for å dekke kommunenes utgifter knyttet til innføring av denne ordningen.

Konsekvenser levekår/folkehelse

Fredrikstad kommune har i sin Kommunedelplan for oppvekst et mål om at barn og unge skal ha trygge og gode oppvekstvilkår. En strategi er å arbeide etter prinsippet om tidlig innsats. I et levekår/folkehelseperspektiv betyr en endring av forskrift at flere barn kan benytte barnehageplass, både med tanke på utdanningsløpet, men også for at barna skal oppleve å delta i den barnearena som er lagt til rette av samfunnet.

Ansattes medbestemmelse

Ikke aktuell.

Vurdering

Rådmannen vurderer at en nasjonal regulering av kommunens ordning for reduksjon i foreldrebetaling, fører til et regelverk som blir mer forutsigbart for målgruppen og støtter endringen i § 3 tredje ledd. Departementet ber om en tilbakemelding på hvorvidt det skal innføres en ordning som baserer seg på husholdningens inntekt eller forsørgernes inntekt. Fredrikstad kommune har allerede i dag en ordning som baserer seg på husholdningens inntekt, men rådmannen er av den oppfatning at i en nasjonal regulering bør forsørgernes inntekt legges til grunn for reduksjon i foreldrebetaling, og i dette tilfelle defineres forsørgere som foreldre. Dette alternativet vektlegger forsørgerplikten som foreldre har, og legger derfor til grunn at det er foreldrenes inntekt som skal utgjøre inntektsgrunnlaget, også der hvor barnet ikke bor sammen med begge foreldrene.

I § 3 fjerde ledd redegjøres det for at dokumentasjonskravet vil bli siste års selvangivelse til begge foreldrene og denne dokumentasjonsmetoden vil forenkle saksbehandlingen. I Fredrikstad kommune vil det føre til endret praksis. I dag praktiseres en ordning som baserer seg på brutto inntekt per måned for husholdningen, altså en dags dato ordning, ikke basert på selvangivelse. Rådmannen støtter forslaget om å benytte selvangivelse fra foreldrene som dokumentasjon da det forenkle saksbehandlingen.

I § 3 femte ledd legges det opp til ulike alternativ. Rådmannen er av den oppfatning at ingen av alternativene støttes. Søknad om moderasjon i barnehage må basere seg på foreldrenes selvangivelse uansett om de bor sammen eller ikke. Foreldreansvaret må veie tyngst i en vurdering av familiens økonomi. I de tilfeller der en av foreldrene får ny samboer kan ikke dennes selvangivelse erstattes en av foreldrenes ansvar.

Vedlegg til løpenr. 201150/2014, saksnr. 2014/24226

Klassering: A10
Gradering:
Dato: 16.12.2014

Høringsuttalelse fra Fredrikstad kommune knyttet til høring om endringer i forskrift om foreldrebetaling i barnehager

Fredrikstad kommune knytter følgende kommentarer til punkter i høringen.

§ 3 tredje ledd skal lyde:

Kommunen skal ha en ordning som kan tilby barnefamilier med lavest betalingsevne fritak for foreldrebetalingen. Forslaget støttes.

Ved forsørgers inntekt som innteksgrunnlag

§ 3 fjerde ledd skal lyde:

Kommunen skal ha en ordning som kan tilby reduksjon i foreldrebetalingen. Foreldrebetalingen skal for første barn i barnehage utgjøre maksimalt seks prosent av forsørgers samlede kapital- og personinntekt etter skatteloven § 12, og være begrenset oppad til maksimalgrensen for foreldrebetaling etter § 1. For andre, tredje og flere barn settes foreldrebetalingen i tråd med bestemmelser om søskenmoderasjon, til henholdsvis 70 prosent og 50 prosent av foreldrebetalingen for første barn. Det søkes om reduksjon i foreldrebetalingen for ett år om gangen. Søknaden skal inneholde det siste års selvangivelse. Forslaget støttes.

§ 3 femte ledd skal lyde

Inntekten til en ny ektefelle eller samboer skal inngå i kommunens fastsettelse av innteksgrunnlaget etter fjerde ledd. Som samboer regnes to ugifte personer over 18 år som bor sammen, og som har bodd sammen i ekteskapslignende forhold i minst 12 av de siste månedene, eller har felles barn. Forslaget støttes ikke.

Alternativt:

Departementet fastsetter et påslag for en ny ektefelle eller samboers inntekt, som skal inngå i innteksgrunnlaget etter fjerde ledd. Som samboere regnes to ugifte personer over 18 år som bor sammen, og som har bodd sammen i ekteskapslignende forhold i minst 12 av de siste månedene, eller har felles barn. Forslaget støttes ikke.

Ved husholdningens inntekt som innteksgrunnlag

§ 3 nytt fjerde ledd skal

Kommunen skal ha en ordning som kan tilby reduksjon i foreldrebetalingen. Foreldrebetalingen skal for første barn i barnehage utgjøre maksimalt seks prosent av husholdningens samlede kapital- og personinntekt etter skatteloven § 12, og være begrenset oppad til maksimalgrensen for foreldrebetaling etter § 1. For andre, tredje og flere barn settes foreldrebetalingen i tråd med bestemmelser om søskenmoderasjon, til henholdsvis 70 prosent og 50 prosent av foreldrebetalingen for første barn. Det søkes om reduksjon i foreldrebetalingen for ett år av gangen. Søknaden skal inneholde det siste års selvangivelse. Forslaget støttes ikke.

§ 3 fjerde ledd skal lyde:

Som en husholdning etter fjerde ledd regnes ektefeller, registrerte partnere og samboere. Som samboere regnes to ugifte personer over 18 år som bor sammen, og som har bodd sammen i et ekteskapslignende forhold minst 12 av de siste 18 månedene, eller har felles barn. Bor et barn fast hos begge foreldrene, skal foreldrebetalingen beregnes ut fra inntekten til den forelderen som har samme foreldreadresse som barnet.

Forslaget støttes ikke.